

MAROSVÖLGYI LAJOS

Szentendre Város nyugalmazott tanácselnöke

Tiszalúc, 1925. március 29. –

A Szentendre Város Díszpolgára kitüntetést 1985-ben vette át

Szentendre közkedvelt és egyúttal az egyik legsikeresebbnek is tartott városi vezetőjeként nyugalomba vonult Marosvölgyi Lajos vasutas család hetedik gyermekeként született. Teológus, később katolikus pappá szentelt bátyja szorgalmazására iratkozott be az ország egyik legrégebbi alapítású középiskolájába, a gyöngyösi Gróf Koháry István Gimnáziumba (ma: Berze Nagy János Gimnázium), ahol 1944-ben érettségizett le.

Még ebben az évben beiratkozott a Pázmány Péter Tudományegyetem magyartörténelem szakára, de a háború (levente-szolgálat) miatt az egyetemet csak 1950-ben végezhetette el.

A diploma után először Nyíregyházára nevezték ki tanárnak, de hamarosan meghívást kapott Budapestre, a Népművelési Minisztériumba, ahol azt a feladatot kapta, hogy szervezzen meg egy népművelés – könyvtár szakos gimnáziumot. Az iskola, melynek tanulmányi vezetője lett, megnyílt, de hamarosan fel is számolták. Ezután került 1954-ben a MOKÉP Vállalathoz, ahol a Propaganda Osztályt vezette 1956-ig.

Bár ebben az időben Újpesten lakott, a forradalom szinte minden jelentős eseményén ott volt: Nagy Imre beszédekor a Parlamentnél, a Rádiónál, és a Köztársaság téren is, de a sortüzeknél és más véres eseményeken már nem volt jelen.

1957-ben telepedett le családjával együtt Szentendrén, ekkor kezdett tanítani magyart és történelmet a város első, 1955-ben alapított állami gimnáziumában. (A Szentendrei Állami Általános Gimnázium csak 1960-ban, a Római sánc utcai 8 tantermes új épület átadása után vette fel Móricz Zsigmond nevét.)

„Én boldog álmaimban mindig pedagógusként éltem.” – mondta erről az időszakról Marosvölgyi Lajos, aki az iskola egyik legendás tanárává vált, mert szigorú volt a katedrán, de tanórán kívül egyenrangú félként kezelte diákjait, akik rajongtak érte. Tanárként másoddiplomát is szerzett: 1969-ben elvégezte az ELTE könyvtár szakot.

15 év tanítás után, 1972-ben fogadta el a felkérést, hogy legyen Szentendre tanácselnöke. A nagyon szeretett pedagógus-pálya elhagyását így indokolta: *„Nekem Szentendre sokat adott. Sokat, amit szerettem volna meghálálni. Otthont adott, házat adott, elősegítette, hogy a családom együtt legyen ... én szerettem a szentendrei embereket. Szerettem volna valamit tenni értük.”*

Marosvölgyi Lajos működése idején a város – igaz, ellentmondásoktól sem mentesen – hatalmas fejlődésnek indult. Dumtsa Jenőhöz és Sziráki Ferenchez hasonlóan ő is olyan városi vezető volt, akinek tevékenysége máig meghatározza a mai város jellegét, képét.

Ebben az időszakban vált Szentendre Pest megye kulturális fővárosává, Magyarországon és Európában is ismert idegenforgalmi központtá, melynek eredményeként a városba évi 1,5 – 2 millió kül- és belföldi látogató érkezett. Ekkor alakult ki az országos hírű fesztivál-arculat is: tömegeket vonzott a Szentendrei Nyár programsorozat, a Szentendrei Teátrumra már hetekkel a premier előtt sem lehetett jegyet kapni.

A turizmus jobb ellátása érdekében az országban először itt hirdették meg a vendéglátó ipari magánvállalkozások szabadságát, ezután a sorra nyíló családi vendéglők, kávézók új, magas színvonalú gasztro-vonzerővel gazdagították a várost.

Megválasztásának évében került Szentendrére a Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága és kezdődött meg – a Kulturális Minisztérium és a Pest Megyei Tanács finanszírozásával – a kismúzeumi hálózat kiépítése. Marosvölgyi Lajos – a helyi művészekkel egyetértésben – szorgalmazta egy átfogó szentendrei művészeti kiállítás megvalósítását, de az országos és a megyei pártszervezetek az életmű kiállításokat támogatták. Ezzel párhuzamosan új tájegységekkel bővült a Szabadtéri Néprajzi Múzeum (Skanzen) is.

Tanácselnöksége idején adták át a Pest Megyei Művelődési Központ és Könyvtár épületét, s ez ugyancsak a megyei kulturális főváros jelleget erősítette.

Marosvölgyi Lajos a kulturális nagyberuházások irányítása mellett az egyre növekedő lakosság életminőségének javítására is gondot fordított. Tanácselnöksége idején megfizethető telkek biztosításával támogatták a magánház-építkezéseket és ekkor készültek el a lakótelepek is. 1972-től 1985-ig mintegy 3000 lakás épült meg. Ez idő alatt formálódott a városhoz méltó mértékűvé a víz-, gáz- és csatornahálózat, s a közművek bővítésével párhuzamosan folyt le az a program, melynek során a műemléki belváros veszélyessé vált pincéinek állagmegóvása is megtörtént. Ugyanebben az időszakban épült meg az új posta és a Bükkös-parton az egészségház is.

Tizenegy iskolát és óvodát építettek vagy újíttak fel, a bölcsődei és óvodai igényeket 100 %-osan ki tudták elégíteni (több férőhely volt, mint gyerek), az iskolabővítések révén 91 új tantermet adtak át.

Tanácselnöksége idején talán a legellentmondásosabb városi fejlesztés volt a Belső körút (ma Dunakanyar körút) megépítése. Az Országos Műemléki Felügyelőség védetté nyilvánította Szentendre belvárosát, és az épületek állagvédelme csak úgy volt biztosítható, ha a Duna partról elterelik az akkor már igen jelentős átmenő forgalmat. Már a tervező-előkészítő szakaszban nyilvánvalóvá vált, hogy a várost kétfelé választó út számos magánszemély és család érdekeit sérti, Marosvölgyi Lajos azonban ma is azt vallja, hogy a sok fájdalmas áldozat ellenére nem volt más megoldás a műemlékek védelmére.

1984-ben, a nyugdíjkorhatárt elérve Marosvölgyi Lajos saját elhatározásából visszavonult a városi közéletből, de a társadalmi aktivitástól nem tudott teljesen elszakadni.

Ars poeticája: *„A közösség az embernek a lételeme. Ha nem közösségben él, akkor ő sem él. ... A társadalmat nem szabad szétszakítani. Egy közösségben együttműködhet mindenki az új politikai nézetei, vallása és egyéb szokásai ellenére is, ha tud azonosulni az Emberrel.”.* Ha a közösség elfogyott körülötte, maga teremtett újabbat. Így jött létre nagyrészt az ő kezdeményezésére a Móriczos Öregdiákok Egyesülete, melynek működése ma is Marosvölgyi Lajos megtartó akaratának köszönhető.

Publikációi:

Várospolitikai és közművelődés, Népművelés, 1980/7.,

Együttélés, Tanulmányok a Pest megyei nemzetiségek köréből (társszerző: Tarján G. Gábor), Állami Gorkij Könyvtár - Pest Megyei Tanács. Budapest, 1990.